

Názov projektu:

Sanácia environmentálnych zát'azí na vybraných lokalitách Prešovského a Košického kraja

Žiadateľ: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**

Operačný program: **OP Životné prostredie, Prioritná os 4 – Odpadové hospodárstvo, 4.1 Odpadové hospodárstvo**

Kód výzvy: **OPŽP-PO4-12-1**

Kód ITMS: **NFP24140110296**

Celkové výdavky projektu (EUR): **4 441 040,89**

Trvanie projektu: **01/2014-11/2015**

Cieľ projektu:

Cieľom projektu je eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych zát'azí na zdravie ľudí a životné prostredie prostredníctvom sanácie environmentálnych zát'azí na vybraných lokalitách Prešovského a Košického kraja.

Východisková situácia:

Environmentálne zát'aze predstavujú dlhodobý závažný environmentálny problém SR. V minulosti vznikali najmä pri neodbornej manipulácii s nebezpečnými látkami, ktoré sa priamo alebo nepriamo dostávali do jednotlivých zložiek životného prostredia a dlhodobo ich kontaminovali. Pôvodcovia znečistenia neboli legislatívne nútení podniknúť opatrenia na jeho odstraňovanie, prípadne minimalizáciu jeho negatívnych účinkov na životné prostredie a zdravie ľudí, v dôsledku čoho existuje dnes na našom území množstvo potvrdených environmentálnych zát'azí. Od 1. januára 2012 vstúpil do platnosti zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej zát'aze a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 409/2011 Z. z. bolo zastavené konanie o určení povinnej osoby pre predmetné environmentálne zát'aze. Podľa § 5 ods. 7 zákona č. 409/2011 Z. z. vláda SR rozhodla na návrh MŽP SR, že pre predmetné environmentálne zát'aze je príslušným ministerstvom, ktoré má zabezpečiť vykonanie povinností povinnej osoby, MŽP SR (uznesenie vlády SR č. 150/2013 zo dňa 3. apríla 2013).

Ciele projektu sú definované v plnom súlade so strategickými plánovacími dokumentmi pre systematické odstraňovanie environmentálnych zát'azí "Štátny program sanácií environmentálnych zát'azí SR (2010 - 2015)" a „Vodný plán Slovenska“. Pre riešenie projektu boli v Prešovskom a Košickom kraji vybrané tri vysoko prioritné lokality určené na sanáciu environmentálnych zát'azí.

Sanáciou predmetných environmentálnych zát'azí sa zabezpečí eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych zát'azí na zdravie ľudí a životné prostredie.

Environmentálne záťaže sa nachádzajú v intraviláne obce Plešivec a extraviláne obcí Stakčín a Krásny Brod a patria medzi lokality s vysokou prioritou riešenia, vzhľadom na vysokú kontamináciu podzemných vôd alebo zemín a iné riziká. V súčasnosti sú pozemky v lokalitách Stakčín a Krásny Brod vo vlastníctve obcí, nachádzajú sa niekoľko kilometrov za obcami a boli využívané ako skládky. Pozemok v Plešivci je vo vlastníctve SR v správe ŽSR a je na ňom stále rušňové depo, ktorého prevádzka je v poslednom čase značne utlmená.

Situácia po ukončení realizácie aktivít projektu

Realizáciou sanačných prác na dvoch lokalitách Prešovského kraja a jednej lokalite Košického kraja sa zabezpečí eliminácia kontaminácie podzemných vôd a horninového prostredia (na ploche cca 16 222 m²). Dôraz bude kladený na výber najvhodnejších metód pre sanáciu environmentálnych záťaží. Realizácia sanačných prác neohrozí stav životného prostredia. Pri ich realizácii bude kladený dôraz na kvalitu, komplexnosť a finančnú efektívnosť prác vo vzťahu k definovaným cieľom projektu. Po ukončení projektu sa významne zlepši kvalita života dotknutého obyvateľstva, stav jednotlivých zložiek životného prostredia, hlavne podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia a odstránia sa negatívne vplyvy na zdravotný stav okolitého obyvateľstva. Pozitívny vplyv bude mať realizácia projektu aj na okolité ekosystémy a biodiverzitu. V oblastiach s odstránenou kontamináciou sa vytvorí priestor na ďalšie využitie lokalít (napr. situovanie priemyselných, rekreačných, športových a iných aktivít) a tým sa zvýši atraktivnosť regiónu z hľadiska budúcich investičných zámerov.

Výsledky sanačných prác budú slúžiť ako podkladové informácie na vypracovanie návrhu posanačného monitoringu. MŽP SR zabezpečí systematické monitorovanie kvality podzemných vôd po ukončení sanácie. Posanačný monitoring vykonávaný po ukončení sanácie (dĺžka 5 rokov) bude slúžiť na preukázanie dosiahnutia sanačných limitov.

Po ukončení sanačných prác budú dosiahnuté výsledky prezentované širokej verejnosti.

Spôsob realizácie projektu

Hlavný cieľ projektu: *Vykonanie sanácie environmentálnych záťaží na vybraných lokalitách Prešovského a Košického kraja*

Aktivita 1: Sanácia environmentálnej záťaže

Aktivita 2: Odborný geologický dohľad

Aktivita 3: Hodnotenie kvality priebehu a výstupov projektu

Aktivita 4: Verejné obstarávanie

Zdôvodnenie vhodnosti realizácie projektu

Projekt má regionálny charakter a je predkladaný v súlade s programom opatrení vyplývajúcich zo Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2010-2015) (ŠPS EZ) a Vodného plánu Slovenska. Spomedzi všetkých identifikovaných environmentálnych záťaží v ŠPS EZ sú na riešenie projektu Prešovského kraja navrhnuté dve lokality a Košického kraja jedna lokalita, ktoré sú odporúčané na prioritné riešenie rezortmi ústrednej štátnej správy. Projekt nadväzuje na projekt financovaný MŽP SR "Systematická identifikácia EZ SR" a projekt financovaný z KF "Regionálne štúdie hodnotenia

dopadov EZ na ŽP pre vybrané kraje (regióny)". MŽP SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov je zodpovedná za manažment EZ v SR a je oprávneným žiadateľom v rámci výzvy z OP ŽP pre lokality v zodpovednosti MŽP SR na základe uznesenia vlády SR č. 150/2013. Kohézny fond je pre SR v súčasnosti jediným reálnym finančným zdrojom pre realizáciu predkladaného projektu, najmä z dôvodu jeho vysokej finančnej náročnosti a zložitého technického riešenia.

Udržateľnosť výsledkov projektu

Výstupy projektu zabezpečia naplnenie poslednej a najdôležitejšej fázy systematického riešenia problematiky EZ – ich odstránenia. Dlhodobá udržateľnosť projektu bude zabezpečená prostredníctvom monitorovania sanovaných lokalít, ktorým sa potvrdí úspešnosť sanácie. Sanáciou environmentálnych záťaží sa naplnia dlhodobé ciele ŠPS EZ (2010 – 2015) a zvýši sa informovanosť odbornej a laickej verejnosti o dosiahnutých výsledkoch a ďalších možnostiach využitia sanovaných lokalít. Na základe uznesenia vlády SR č.153/2010 k návrhu Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2010 - 2015) MŽP SR zabezpečí systematické monitorovanie kvality podzemných vôd, čo bude predstavovať jeden z nástrojov udržateľnosti projektu po jeho ukončení. Sanované lokality budú predstavovať vhodnejšie miesta pre situovanie nových priemyselných aktivít v porovnaní s ďalšími zábermi kvalitnej poľnohospodárskej pôdy, a zvýši sa tiež atraktivnosť regiónu z hľadiska budúcich investičných zámerov.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu

Programme co-funded by the European Union